

Střední odborná škola a Střední odborné učiliště Beroun - Hlinky

Okružní 1404 | 266 73 Beroun – Hlinky

tel.: 00420 311 622 515 | fax: 00420 311 622 637 | e-mail: skola@soshlinky.cz

Krizový plán školy

Identifikační údaje:

Střední odborná a škola a Střední odborné učiliště Beroun – Hlinky

Okružní 1404

266 73 Beroun

ID datové schránky: tz8w8b3

IČ: 00664740

IZO: 000664740

REDIZO: 600006859

DETAŠOVANÉ PRACOVIŠTĚ – ZÁVODÍ

Svatojánská 217

266 01 Beroun 3

Kontakty:

311 622 515 / 311 622 585 pracoviště Hlinky

311 622 692 / 311 621 282 pracoviště Závodí

Školní poradenské pracoviště:

Pracoviště Hlinky:

Metodik prevence: Mgr. Štěpánka Reslová

Výchovný poradce: Mgr. Tereza Dudová

Pracoviště Závodí:

Výchovný poradce: Mgr. Vlasta Soukupová

Metodik prevence: Bc. Vladislava Volfová

Speciální pedagog: Mgr. Jana Kuchyňková

Role školy v těchto situacích je pouze preventivní a poradenská, šetření provádí Policie ČR. S krizovým plánem školy je seznámen pedagogický sbor, rodiče i žáci školy.

V rámci prevence sociálně patologických jevů je třeba věnovat zvýšenou pozornost jakýmkoliv změnám v chování či prospěchu, které se u jednotlivce nebo skupiny na škole vyskytnou. Pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny.

O zjištěných poznatcích informovat třídního učitele, případně ředitele školy, metodika prevence, výchovného poradce.

Třídní učitel o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce žáků a s ohledem na situaci buď individuálně, nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, zákonným zástupcům nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení.

Rodiče žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení.

Mají možnost se kdykoliv obrátit na ředitele školy a žádat přešetření situace.

Krizový plán je zpracován v souladu s metodickými pokyny MŠMT:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010 - 28)
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (Dokument č.j.: MŠMT - 22294/2013 -1)
- Metodickým doporučením k bezpečnosti dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (Dokument č.j.: MŠMT-1981/2015 -1) Shrnuje popisy krizových situací a postupy řešení při jejich výskytu.

Vychází z těchto zákonů:

1. Zákon č. 359/1999 Sb., O sociální a právní ochraně dětí
2. Zákon č. 218/2003 Sb., O odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů
3. Zákon č. 200/1990 Sb., O přestupcích
4. Zákon č. 140/1967 Sb., Trestní zákon
5. Zákon č. 167/1998 Sb., O návykových látkách

Další legislativa k prevenci rizikového chování

- Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů – zabývá se problematikou dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných (ve vztahu k primární prevenci zejména oblast sociálního znevýhodnění)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník; ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 250/2016 Sb., zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 251/2016 Sb. zákon o některých přestupcích
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí; ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů; ve znění pozdějších předpisů
- Zákon 89/2012 Sb., občanský zákoník, v aktuálním znění
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy
- ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, v aktuálním znění
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2019–2027

1 Mimořádná událost zajištění objektu školy, školského zařízení z hlediska bezpečnosti zaměstnanců a žáků

Ke vstupu do budovy je využíván pouze hlavní vchod. Další vchody jsou řádně zajištěny proti vstupu neoprávněných osob, zároveň jsou však bez omezení použitelné v případě nutnosti úniku – únikový východ. Neoprávněnému vniknutí do objektu školy je předcházeno kontrolou každé cizí osoby provozním zaměstnancem konajícím službu ve vrátnici. Provozní zaměstnanec identifikuje cizí osobu a vyžaduje po ní informace o důvodu návštěvy. Mimořádná událost může vzniknout činnostmi uvnitř organizace nebo může být oznámena z vnějších zdrojů.

Interní

V případě vzniku požáru, výbuchu, úraz, vniknutí nepovolané osoby apod.) je zaměstnanec, který ji zjistí, povinen bez zbytečného odkladu toto oznámit řediteli školy nebo přímému nadřízenému.

Externí

Bez zbytečného odkladu předat informace, které zaměstnanec zjistí z jakéhokoliv komunikačního kanálu vedoucímu zaměstnanci. Současně provede písemný zápis, kdy a jakou formou informaci přijal:

- datum
- hodina
- místo vzniku mimořádné události
- dále: druh, charakter vzniklé mimořádné události, dosud zjištěné následky mimořádné události, počty zraněných, mrtvých či pohřešovaných dětí a zaměstnanců a potřebná již přijatá opatření.

1.1 Evakuace osob při vzniku mimořádné události

Vlastní evakuace se řídí pokyny Krizového plánu školy a Požárního evakuačního plánu, popřípadě dle jiné interní a zveřejněné informace. Evakuované osoby se shromažďují na místě určeném v požárním evakuačním plánu – Závodí směr nemocnice Beroun. Vzhledem k tomu, že jsme školským zařízením, je prvotním úkolem zajistit bezpečnost žáků, popřípadě osob se sníženou schopností pohybu nebo orientace. Z tohoto důvodu není ze strany zaměstnanců prováděn žádný úkon směřujících k záchranným pracím. Vše směřuje k evakuaci a zajištění bezpečnosti svěřených osob.

1.2 Příprava k sebeochraně a vzájemné pomoci při mimořádné události

Zaměstnanci jsou seznamováni s pokyny pro chování při mimořádných událostech. Tyto informace jsou součástí pravidelného školení o BOZP a PO. Žákům jsou informace předávány průběžně v rámci výuky, třídnických hodin a sledování aktuálních událostí. Tématiku zařazují vyučující do jednotlivých předmětů učebního plánu.

1.3 Možné případy mimořádných událostí:

1.3.1 Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy

Ke vstupu do budovy je využíván pouze hlavní vchod. Neoprávněnému vniknutí do objektu školy je předcházeno kontrolou každé cizí osoby provozním zaměstnancem konajícím službu ve vrátnici. Provozní zaměstnanec identifikuje cizí osobu a vyžaduje po ní informace o důvodu návštěvy. Vstup do školní budovy je povolen výhradně zaměstnancům, žákům školy. Cizím osobám je vstup do školy umožněn pouze za trvalého doprovodu zaměstnance školy a po ohlášení účelu návštěvy a jména navštívené osoby.

Tento postup je aktualizován v rámci školení zaměstnanců při chování v mimořádných událostech.

Způsob zabezpečení školy: Škola je zabezpečena vstupní vrátnicí a elektronickým systémem,

Aktivní útočník

Aktivním útočníkem se označuje osoba, která z různých důvodů má potřebu ublížit lidem ve svém okolí. Jeho útok přichází nečekaně a je většinou velmi brutální.

Poznatky a zkušenosti získané z dosud známých útoků:

- akce je naplánovaná
- cílem je zabít nebo zranit co nejvíce lidí v krátkém čase
- místem útoku bývá prostor s velkou hustotou lidí
- výběr obětí je náhodný
- různí útočníci volí různé druhy zbraní
- útok trvá cca 15 minut
- útočník se obvykle nechce dostat do střetu s policií

Reakce v případě útoku

- uteč! dostaň se z dosahu útočníka, je nutné myslet na ochranu zdraví a života
- zamkni se! (zabarikáduj, znemožni nebo zkomplikuj vstup)
- vypni techniku v učebně (pc, dataprojektory) ticho je důležité
- zapni tichý režim mobilů (přístroj nevypínej)
- varuj ostatní (mobil)
- volej tísňovou linku 158, oznam, kde jsi a co se děje
- zkus zklidnit ostatní v místnosti
- nereaguj na osoby za dveřmi (možná lest)
- vyčkej příchodu policie, dbej jejich pokynů, nepleť se do cesty
- braň se – v případě, že jsi učinil všechny výše popsané kroky a útoční se k tobě přesto dostal
- udělej vše pro svou ochranu.

1.3.2 Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení bomby

Pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou telefonátu, je třeba zapsat znění o umístění a druhu výbušniny. Pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou písemnosti či elektronickou formou, písemnost uschováme k dalšímu šetření.

Postup:

- nahlásit událost na linku IZS 112 nebo HZS – 150 nebo Policie ČR – 158
- pokud je bomba v prostorách školy, kde se pohybují osoby, dochází k okamžité evakuaci
- evakuace bude provedena stejným způsobem jako při požáru – požární evakuační plán
- podezřelého předmětu se nedotýkat
- dodržovat pokyny bezpečnostních složek.

1.3.3 Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky

Jak poznat podezřelou zásilku:

- neočekávaná zásilka od neznámého odesilatele
- výhružný text na zásilce
- zapáchající zásilka
- zásilka, u které po otevření zjistíme, že obsahuje prášek nebo podezřelý předmět

Postup:

- s podezřelou zásilkou netřepat ani nevyprazdňovat její obsah
- opustit místnost, umýt se vodou a mýdlem a událost ohlásit na linku HZS – 150 nebo na linku policie ČR – 158
- před zavoláním na tísňovou linku, je třeba zvážit skutečnosti, které vedou k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku

1.3.4 Únik nebezpečných látek při dopravní nehodě nebo technických havárií – dílny odborného výcviku

Každý zaměstnanec, který zpozoruje havárii s únikem nebezpečných látek, je povinen neprodleně nahlásit toto zjištění na ohlašovně, pověřenému zaměstnanci, nebo na linku HZS 150. Pokud havárii s únikem nebezpečných látek zpozoruje žák, nahlásí událost nejbližšímu zaměstnanci školy, který zajistí ohlášení na ohlašovně nebo řediteli školy nebo na linku HZS – 150.

Hlavní zásady:

- nepřibližovat se k místu havárie
- provést ukrytí dle pokynů
- uzavřít a utěsnit dveře, okna a jiné otvory
- vypnout ventilaci
- sledovat informace v rozhlasu, televizi a místním rozhlasu
- budovu školy opustit jen na pokyn.

2 Podezřelá látka, podezření na užití omamné látky žákem

Doporučené postupy:

1. Vytvořit podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně všech školních akcí i mimoškolní činnosti.
2. Zajistit bezpečnost a ochranu zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek v prostorách školy v době školního vyučování, včetně veškerých školních akcí.
3. Školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení (dále jen „školní řád“) jasně vymezit zákaz užívání návykových látek ve škole, jejich nošení do školy.
4. Poskytovat žákům a zákonným zástupcům nezbytné informace nutné k zajištění jejich ochrany před tímto jevem.
5. Poskytovat žákům věcné a pravdivé informace o návykových látkách formou, která je přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji.
6. Působit na žáky v oblasti primární prevence užívání návykových látek.
7. Do veškerých poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví zakotvit informace o nebezpečnosti užívání návykových látek a zákazu jejich užívání při všech činnostech souvisejících se školními aktivitami.
8. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL je třeba spolupracovat s dalšími zainteresovanými institucemi – Policie ČR, orgány sociálně-právní ochrany dětí, školská poradenská zařízení apod.
9. V případech, které stanoví zákon, plnit ohlašovací povinnost směrem k orgánům činným v trestním řízení, orgánům sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností a zákonným zástupcům žáka.

2.1 Tabákové výrobky

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno žákům kouřit. Prostor školy je označen viditelným textem doplněným grafickou značkou zákazu kouření. Takto jsou označeny vnitřní i vnější prostory.

Doporučené postupy:

Konzumace tabákových výrobků ve škole

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.

3. Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu škol.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
5. Porušení zákazu kouření je hrubým porušením Školního řádu.

2.2 Alkohol

Prodej nebo podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let je v ČR zakázáno. Zakázáno je rovněž osobám mladším 18 let alkohol nabízet, anebo je v konzumaci alkoholu podporovat.

1. Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.
2. Podávání alkoholických nápojů osobám mladším 18 let může být trestným činem nebo přestupkem.

2.2.1 Konzumace alkoholu ve škole

Doporučené postupy:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník informuje vedení školy a volá lékařskou službu první pomoci.
4. O události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní výchovný poradce/metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
5. V případě, že žák požil alkohol vyrozumí škola ihned zákonného zástupce.
6. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně – právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obecního úřadu obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
7. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
8. Porušení zákazu konzumace alkoholu je hrubým porušením Školního řádu. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů.
9. V případě podezření na intoxikaci žáka může pedagogický pracovník provést orientační test na přítomnost alkoholu (dechová zkouška), ale pouze na základě předem získaného souhlasu zákonného zástupce s orientačním testováním žáka na přítomnost alkoholu. Pokud je výsledek testu pozitivní, postupuje pedagogický pracovník obdobným postupem jako je uvedeno od bodu 3.
10. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

2.2.2 Nález alkoholu ve škole

Doporučené postupy:

a) *V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:*

1. Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu.
4. Zpracují stručný záznam o události.

b) V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

1. Zabavenou tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen, datum, místo a čas nález a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce. Zápis záznamu založí školní výchovný poradce/metodik prevence do své agendy.
4. O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně-právní ochrany dítěte, kterým je obecní úřad obce s rozšířenou působností.
5. V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěnou tekutinu přivolanému lékaři.

2.3 Omamné a psychotropní látky

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání.

Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů páchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

2.3.1 Konzumace OPL ve škole

Doporučené postupy:

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník informuje vedení školy a volá lékařskou službu první pomoci.
4. O události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí školní výchovný poradce/metodik prevence do své agendy a vyrozumí vedení školy.
5. V případě, že žák požil OPL, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce.
6. Současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte. Oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte.
7. V případě uživatelského zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
8. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. **Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem.** Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu.
9. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.
10. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

2.3.2 Distribuce OPL ve škole

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně-právní ochrany obce s rozšířenou působností.
5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

2.3.3 Nález OPL ve škole

Doporučené postupy:

- a) *V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:*
1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. nálezu ihned uvědomí vedení školy.
 3. nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.
- b) *V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:*
1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
 2. O nálezu ihned uvědomí vedení školy.
 3. O nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nálezu a jméno žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomen ředitel školy nebo jeho zástupce.
 4. O nálezu vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
 5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři. Může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy. Další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR.
- c) *V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:*
- Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
 - Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonkultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.
 - Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí.

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat. To neplatí pro případy, kdy osoba užívá návykové látky v rámci léčebného procesu, který jí byl stanoven zdravotnickým zařízením.

3 Šikana, extrémní projevy agrese, násilí a kyberšikana

Situaci řeší: ředitel nebo zástupce, třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, speciální pedagog

3.1 Šikana a extrémní projevy agrese, násilí

Doporučené postupy:

a) *Vyšetření počáteční šikany a extrémní agrese*

Je třeba zjistit:

1. Kdo je oběť?
2. Kdo je agresor?
3. Kdy a kde k šikaně dochází?
4. Jakou formou?
5. Jak dlouho a jak často to trvá?
6. Proč ubližovali?
7. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
8. Nalezení vhodných svědků.
9. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
10. Zajištění ochrany obětí.
11. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.

b) *Informace učitelskému sboru*

1. Ředitel, zástupce seznámí učitele s okolnostmi vzniku a vyšetřování případu.
2. Návrh na způsob práce s klimatem třídy.
3. Vyhotovení zápisu s domluveným postupem (např. monitoring chování, zvýšený dozor, programy na zlepšování soc. vztahů ve skupině apod.)

c) *Individuální schůzky s rodiči aktérů případu (agresorů, obětí)*

1. Jednání s rodiči obětí a agresorů
2. Přítomen je třídní učitel, školní metodik prevence, výchovný poradce a vedení školy
3. Rodiče jsou seznámeni s případem a opatřením, která škola přijme.
4. Obě strany podepíší zápis z jednání.
5. Dohoda s rodiči o vzájemném informování (např. zprávy z vyšetření apod.).

d) *Třídnická hodina pro žáky*

1. Žáci jsou informováni o rizicích agresivního chování a o výchovných opatřeních školy.
2. Třídní učitelé ostatních tříd využijí diskusi, informují o možnostech pomoci pro oběti a svědky šikany.

3.2 Kyberšikana

3.2.1 Kyberšikana se děje na půdě školy během vyučování

Doporučené postupy:

1. Vyrozmět vedení školy, školního metodika prevence a ostatní členy ŠPP
2. Zajistit ochranu oběti – oběti doporučit, aby:
 - Neodpovídala – nekomunikovala s útočníkem, nesnažila se ho žádným způsobem odradit od jeho počínání, nevyhrožovala, nemstila se. Cílem útočníka je vyvolat v oběti reakci, ať už je jakákoli.

- Blokovala útočníka – zamezila útočnickovi přístup k účtu nebo telefonnímu číslu a je-li to v dané situaci možné, i k nástroji či službě, pomocí které své útoky realizuje (kontaktovat poskytovatele služby).
 - Ukládala důkazy (screenshoty) – svěřila se blízké osobě, pro uchování důkazů oslovila někoho, kdo má vyšší IT gramotnost, kontaktovala školu a specializované instituce (PPP, policii, SVP, intervenční služby specializující se na řešení kyberšikany, psychology apod.), ukládala SMS zprávy, e-mailové zprávy, zprávy z chatu, www stránky...)
 - Mluvila o tom, co se jí děje.
3. Zajistit dostupné důkazy s podporou IT kolegy
 4. Opatření – zvolit takové opatření a řešení, které je odpovídající závažnosti prohřešku a důsledkům, které agresor způsobil.
 5. Informovat a poučit rodiče – informovat rodiče oběti i rodiče kyberagresora. Postup a zásady sdělování informací jsou stejné jako u „klasické šikany“ (např. NE konfrontace oběti a agresora). Poučit rodiče o tom, koho mohou (je vhodné) kontaktovat (Policie ČR, OSPOD, PPP, právní zástupce atd.). Některé případy kyberšikany nespadají do kompetence školy.
 6. Postihy – při postizích agresorů postupovat v souladu se školním řádem.
 7. Informovat zasažené žáky o výsledcích šetření ve škole a udělených trestech. Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení.

3.3 Kyberšikana se neděje na půdě školy

Škola nemůže udělovat kázeňské tresty, popř. snížené známky z chování za činnost, která se nestala během vyučování. To ovšem neznamená, že by škola neměla kyberšikanu řešit alespoň v následujících základních bodech:

Doporučit rodičům oběti, aby se v případě kyberšikany svého dítěte obrátili na Policii ČR, popř. podali žalobu k soudu.

Informovat (se souhlasem zákonného zástupce žáka nezletilého) zasažené žáky o postupu při řešení kyberšikany. Sdělit jim, že škola trestat v tomto případě nemůže, a proto byl případ předán policii/soudu. Děti potřebují vědět, že za každé nepřiměřené chování přijde trest.

4 Krádeže a vandalismus

Krádeže, zejména mobilních telefonů, a ničení školního majetku, jsou nejčastějšími formami protiprávního jednání, se kterými se lze v prostředí škol setkat.

Doporučené postupy:

4.1 Jak postupovat preventivně proti krádežím

Krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil. Nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové, může dojít k jejich ztrátě nebo odcizení. Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním nechávat doma, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená. Pokud takové místo žáci nemají stanoveny, platí pro ně zákaz odkládání těchto věcí.

4.2 Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem

O události pořídit záznam na základě výpovědi poškozeného. Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR), nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost. V případě, že je znám pachatel, je třeba

nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

4.3 Jak postupovat preventivně proti vandalismu

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti. V poučeních o bezpečnosti a ochraně zdraví je třeba se problematice vzniklých škod věnovat a žáky opakovaně upozorňovat na jednání, které k poškození majetku vede a jak se takovému jednání vyhnout.

4.4 Jak postupovat při vzniku škody

Jakmile vznikne škoda na školním majetku, je třeba o celé záležitosti vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka. V případě, že viníka škola zná, může na něm (jeho zákonném zástupci) vymáhat náhradu škody. V případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

5 Záškoláctví

Žáci jsou povinni řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat (§ 22 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon). Rodiče jsou na začátku každého školního roku informováni o způsobu uvolňování a omlouvání žáků (MŠMT č. j. 10194/2002-14)

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví V rámci prevence a ochrany před sociálně patologickými jevy škola též postupuje dle platných předpisů a směrnic.

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona. Záškoláctví je nejvýraznější formou odporu dítěte ke škole. Školní docházku eviduje třídní učitel a mistr odborného výcviku a v případě podezření na záškoláctví se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka.

Rozlišujeme několik kategorií záškoláctví:

- pravé záškoláctví – žák školu nenavštěvuje, ale rodiče si myslí, že do školy chodí
- záškoláctví s vědomím rodičů
- záškoláctví s klamáním rodičů – děti dokážou přesvědčit své rodiče o zdravotních či jiných potížích, rodiče absenci omlouvají
- útěky ze školy – v některých případech žák opouští školu během vyučování, v jiných pouze třídu na několik hodin a pohybuje se po budově školy
- odmítání školy – výskyt školní fobie či deprese u žáků

Záškoláctví bývá často nepřiměřenou formou řešení konfliktních situací v rodině, ve škole či ve výchovných institucích, přičemž k němu mají sklon zejména děti, které se subjektivně cítí neúspěšné, nezařazené ve skupině nebo prožívají úzkost a strach v prostředí, ve kterém se pohybují.

V případě závažných forem záškoláctví třídní učitel dále spolupracuje s výchovným poradcem, metodikem prevence, pedagogicko-psychologickým poradenstvím, oddělením sociálně právní ochrany dětí, Policií České republiky.

Základní pravidla primární prevence

Prostřednictvím školního vzdělávacího programu je třeba posilovat u žáků kladný vztah ke škole, vzdělání, svým spolužákům a učitelům, nabízet pozitivní vzory chování a posilovat zdravé klima školy. Žáky a rodiče je třeba důsledně seznámit se školním řádem. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáků informuje třídní učitel výchovného poradce (6 – 21 neomluvených hodin a více než 80 omluvených hodin).

Neomluvenou nepřítomnost řeší škola individuálně podle situace žáka. Dále se zákonným zástupcem žáka třídní učitel formou pohovoru.

O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zletilým žákem nebo se zákonným zástupcem nezletilých

Pokud má žák více neomluvených hodin je svolána školní výchovná komise (třídní učitel, výchovný poradce, zákonní zástupci žáka, žák, případně další). V počtu 22 a více neomluvených hodin. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 32hodin postupuje dle Školního řádu.

6 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus

Extremismus – porušování či zneuznávání základních etických, právních a jiných společenských standardů, zejména ve spojení s verbální nebo fyzikou agresivitou, násilím nebo hrozbou násilí. Je motivován zejména rasovou, národnostní, náboženskou či sociální nenávistí.

Rasismus dělí společenské skupiny podle rasového klíče.

- Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojímány a v krajních případech může vést k jejich poškozování.
- Antisemitské jednání poškozují objekt židovského charakteru.

Mezi rizikové chování žáků patří:

- verbální a fyzické napadání spolužáků, zaměstnanců kvůli jejich politickému či náboženskému přesvědčení anebo rasovému, národnostnímu, etnickému či třídnímu původu
- agitace ve prospěch extremistických hnutí na půdě školy a snaha o získání nových stoupenců mezi vrstevníky
- zanedbávání školních povinností kvůli volnočasovým extremistickým aktivitám mimo školu.

6.1 Základní pravidla primární prevence

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance v třídnických hodinách. Také s nimi hovoříme o extremismu a o negativě spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Doporučené postupy:

1. Je třeba zjistit hloubku extremistického přesvědčení u jednotlivců, případně vazby na extremistickou skupinu mimo školu. Zároveň je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole.
2. Je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky.
3. V případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informujeme rodiče a nabídneme jim spolupráci.
4. V případě závažných projevů (především násilných) informujeme Policii České republiky (podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí).
5. Ve výuce se zaměříme na výuku této problematiky, pozveme experty k diskusi se žáky.

7 Sebepoškozování, poruchy příjmu potravy

Jedná se o komplexní autoagresivní chování, které lze nejlépe chápat jako nezralou odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody. Za patologické sebepoškozování se obecně nepovažuje poranění, které je v dané kultuře tolerované (např.

piercing a tetování), či začlenění do skupiny vrstevníků nebo demonstrace vlastní hodnoty mezi nimi (snaha být „cool“ a „in“). Mezi způsoby sebepoškozování patří: řezání, pálení kůže, škrábání, píchání jehlou, rozrušování hojících se ran, kousání, údery, nárazy, tahání vlasů a kůže...

Nejčastějším místem poškození však bývají ruce, zápěstí a stehna. Z psychologického hlediska lidé, kteří se poškozují, často:

- trpí chronickou úzkostí
- mají sklon k podrážděnosti
- sami sebe nemají rádi, sami sebe znehodnocují
- mívají intenzivní agresivní pocity, které výrazně odsuzují a často potlačují nebo obracejí proti sobě
- mívají sklon jednat v souladu se svou momentální náladou
- bývají depresivní a mívají sebevražedné a sebedestruktivní sklony
- cítí se slabí, bezmocní

Motivem sebepoškozování bývá nejčastěji:

- snaha zmírnit vnitřní napětí, snaha uniknout z nesnesitelné situace nebo neúnosného duševního stavu, snaha odstranit pocity viny, studu, dosažení pocitu očistění, odpoutání pozornosti od jiných problémů
- znovuprožití traumatu ve snaze o jeho zpracování
- dosažení poranění, která jsou viditelná a léčitelná na rozdíl od těch neviditelných duševních.

7.1 Základní principy primární prevence

Pokud pedagog zjistí příznaky sebepoškozování, situaci konzultuje s výchovným poradcem či metodikem prevence. Pedagogický pracovník není terapeut.

V případě sebepoškozování v budově školy během vyučovacího dne bude škola postupovat takto:

- Zjištění stavu žáka
- Přivolat RZT
- Informovat vedení školy
- Informovat zákonného zástupce

Z hlediska možného opakování sebepoškození žáka škola bude doporučovat přerušení studia ze zdravotních důvodů. Škola není schopna zajistit bezpečnost takového žáka v budově školy.

Mezi poruchy příjmu potravy řadíme především mentální anorexii a bulimii. Ty představují ve svých projevech mezní polohy jídelního chování od život ohrožujícího omezování příjmu potravy až po přejídání spojené se zvracením nebo jinou nevhodnou kompenzací energetického příjmu. Pro obě poruchy je příznačný nadměrný strach z tloušťky, nespokojenost s tělem a nadměrná snaha o dosažení štíhlosti a její udržení.

V případě zjištění daného problému uvědomí třídní učitel:

- Vedení školy
- Výchovného poradce a preventistu patologických jevů
- Zákonného zástupce

ŠPP doporučí zletilému žákovi nebo zákonným zástupcům nezletilých žáků, zařízení specializované na poruchy příjmu potravy

8 Netolismus

Jedná se o závislost na tzv. virtuálních drogách. Mezi ně patří zejména:

- počítačové hry
- sociální sítě

- internetové služby (např. různé formy chatu)
- virální videa
- mobilní telefony
- televize aj.

Rizika spojená s netolismem je možné rozdělit na:

1. Tělesná rizika

Časté bolesti pohybového aparátu – bolest šíje, ramen, bederní páteře, drobných kloubů, zápěstí atd. Se sedavým způsobem života mohou být spojeny další problémy, např. obezita, cukrovka a srdeční onemocnění. Popisovány jsou také případy epilepsie, větší tendence riskovat, která zvyšuje riziko úrazů. Časté jsou bolesti očí, dále pak pálení a slzení očí, výskyt tiků, skvrny před očima a potíže při zaostřování při přenášení pohledu z blízkého na vzdálený cíl či naopak.

2. Psychologická a sociální rizika

Nadužívání počítače významně zasahuje do organizace času a projevuje se například nepravidelností v jídle nebo nedostatkem spánku. Zhoršují se mezilidské vztahy v rodině, riziko závislostního chování. Zatěžování nervového systému vede k poruchám paměti a komunikačních schopností. Předpokládá se také větší sklon k agresivitě, rvačkám, šikanování,

nepřátelskému nebo podezíravému ladění. Problematickým se také může stát odtržení od reality. Pro netolismus je charakteristický pozvolný, plíživý a neuvědomělý vznik, neostrá hranice mezi vyžíváním, používáním, problémovým užíváním a závislostí. Charakteristický je růst jednoho programu (způsobu chování) na úkor druhých do té míry, že je schopen vyřadit životně důležité programy. Pro pochopení podstaty netolismu je třeba uvědomit si, jaké potřeby dítěte či dospělého hraní on-line her vlastně uspokojuje.

K příznakům netolismu patří:

- méně vykonané práce
- pocit prázdnoty, když není člověk u počítače
- ztráta kontroly nad časem stráveným u počítače
- brzké vstávání k počítači nebo ponocování u počítače
- rostoucí nervozita a neklid, když člověk delší dobu nemůže hrát
- přemýšlení o počítači, když ho člověk zrovna nepoužívá
- kradení peněz na nákup her
- stále více a více času potřebného k uspokojení ze hry
- zkreslování, zatajování informací o své závislosti
- hraní kvůli úniku od osobních problémů
- narušené vztahy s rodinou
- zanedbávání učení
- opouštění dřívějších zájmů a přátel
- zhoršující se školní výsledky

Zásadní pro možnost poskytnutí pomoci je vytvoření důvěryhodného vztahu mezi školou a rodiči /zákonnými zástupci dítěte. Je možné spolupracovat také s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče, odbornými zdravotnickými zařízeními či nestátními organizacemi orientovanými na danou problematiku.

Doporučené postupy:

Základem prevence je kvalifikované pozorování pedagoga, které může poukázat na více typů rizikového chování.

Určitými znaky může být např.:

- narušení vztahů

- zhoršení prospěchu (žákovi nezbývá čas na učení)
- únava (hraje dlouho do noci)
- ztráta kamarádů (vymění je za virtuální)
- nervozita
- náhlé změny v chování
- zvýšení agresivity (spojené především s nemožností být on-line)

Učitel by měl dokázat vzbudit důvěru a nabídnout adekvátní pomoc. Tou může být především zprostředkování kontaktů na odborná zařízení a podpora žáka při řešení obtížných situací (pedagogicko-psychologické poradny, středisko výchovné péče, nestátní organizace zabývající se prevencí netolismu). Legislativní rámec vztahující se konkrétně k netolismu neexistuje.

9 Rizikové sexuální chování a sexuální zneužívání

Rizikové sexuální chování může negativně ovlivňovat jedince, který se ho dopouští, či se ho nějakým způsobem dotýká, a to jak v čase, kdy se odehrává, tak i v budoucnosti. Následně se může projevit ve vývoji psychiky (např. posun hodnot), v psychologicko-sexuologické oblasti (např. preference patologických sexuálních aktivit), ve zdravotní (např. pohlavně přenosné nemoci) a sociální oblasti (např. navazování neadekvátních sociálních vazeb). K rizikovému sexuálnímu chování patří např. předčasný začátek pohlavního života, vysoká frekvence pohlavních styků, náhodné známosti, či prostituční chování. Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování, nebo jeho obětí.

Za sexuální rizikové chování je považován soubor projevů chování doprovázejících sexuální aktivity a vykazujících prokazatelný nárůst zdravotních, sociálních a dalších typů rizik. Může se jednat o chování v populaci běžné (např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti). Patří sem také různé nové fenomény přinášející riziko i jiných než pouze zdravotních dopadů, jako je například zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem, eventuálně nahrávání na video se zvýšeným rizikem zneužití takového materiálu. V oblasti primární prevence je třeba především vytvářet zdravé postoje, které následně ovlivňují chování jedinců (případně i změnu postojů) a to ještě dříve, než k sexuálnímu rizikovému chování skutečně dojde.

9.1 Mezi základní principy prevence rizikového sexuálního chování patří:

- preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny
- předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi
- informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka
- podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování
- minimalizovat projevy nesnášenlivosti, predsudky apod. v oblasti vztahů sex u a sexuální orientace zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny
- propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence

Sexuální zneužívání je každé nepřiměřené vystavení žáka sexuálnímu činu nebo chování, které vede k uspokojování potřeb zneuživatelé. Pohlavní zneužívání (§ 242 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona) je závažným trestným činem proti lidské důstojnosti, na který se vztahuje povinnost překazít jej (§ 167 trestního zákona). Překazít znamená, že zabráníte páčání nebo dokončení takového jednání (oznámít orgánům činným v trestním řízení).

Doporučené postupy

a) Žák svěří pedagogovi osobně

1. Uvědomit si, že jde o velmi citlivou záležitost.
2. Seznámit s tím co nejužší okruh dalších osob.

3. Pokud se zneužívání dopouští rodič, není žádoucí informovat ho o tom, že se vám dítě svěřilo.
4. Komunikovat se žákem – podrobnější vyšetřování nechat na psychologovi a Policii ČR.
5. Vhodně žákovi sdělit, že skutečnost musíte ohlásit na policii.
6. Ohlásit oznámení Policii ČR a orgánu sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD).
7. Ocenit žáka, že za vámi přišel sám, ujistit ho, že pro něj uděláte všechno, co je ve vašich silách.
8. Jestliže dítě nechce, abyste věc ohlásili, situaci konzultujte s odborníkem, ale od oznámení události vás to nesmí odradit:
 - dozvím se
 - oznámím řediteli
 - kontaktujeme policii a orgán sociálně právní ochrany dětí.

b) Daná skutečnost je zjištěna z nějaké ankety, schránky důvěry...

1. Lze-li žáka identifikovat, navázat s ním o přestávce nebo po vyučování rozhovor, ale tak, abyste nebudili nežádoucí pozornost.
2. Jestliže žák potvrdí vaši domněnku, postupujete jako výše. Nevyslychejte ho a nepodsouvejte mu své názory, nechte ho volně vyprávět.

c) Daná skutečnost je zjištěna od spolužáků žáka nebo z jiných zdrojů

1. Nejprve zvážit, jestli tomuto zjištění nasvědčuje i vaše pozorování.
2. Pokusit se žákem navázat rozhovor, ale do ničeho ho nenuťte.
3. Prostředníkovi řekněte, že je důležité, aby za vámi přišel zneužívaný žák sám.
4. Nevyšetřujte a nijak nepátrejte. Jestliže si nejste jistí, oznamte věc orgánu sociálně-právní ochrany, který ji prošetří.

10 Domácí násilí

Domácí násilí řadíme mezi typy rizikového chování, které mohou ohrozit zdravý vývoj žáků a mít nepřímé dopady do chování žáků. Má negativní vliv na harmonický vývoj dětí a mladistvých zejména v oblasti emocionální, vztahové, může ohrozit i zdravý tělesný vývoj. Domácí násilí je netypickou formou rizikového chování pro školní prostředí.

Povinnosti a omezení školy:

Škola nemůže být tím, kdo primárně zasahuje do řešení situace v rodině. Není úlohou pedagoga usuzovat na domácí násilí na základě svých pocitů, vyvozovat je chování a projevy dítěte. Pedagog je však povinen jednat v okamžiku, kdy se mu například dítě svěří či pokud zaznamená dlouhodobé nezpochybnitelné známky násilí páchaném na dítěti.

Pokud se ukáže, že je dítě obětí domácího násilí, které splňuje skutkovou podstatu trestného činu, je zaměstnanec školy povinen tuto skutečnost oznámit Policii ČR a OSPOD.

Doporučené postupy:

Pokud se dítě samo svěří učiteli, měl by mu učitel projevít důvěru, nebagatelizovat jeho sdělení, neobviňovat jej ze lži a podpořit jej. Měl by jej informovat o tom, že se na domácí násilí vztahuje ohlašovací povinnost a on musí jednat v souladu s ní. Když se dítě pedagogovi svěří, je dobré klást dítěti otevřené otázky, které umožňují, aby dítě svými slovy popsalo, co se stalo:

- Řekni mi, co se stalo...
- Co se stalo potom?
- Kde jsi přišel/a k této modřině?

Rolí učitele je zprostředkovat dítěti potřebné informace a přizvat k řešení situace odborníky, kteří se dané problematice systematicky věnují. Pokud se na pedagoga obrátí rodič – oběť domácího

násilí, měl by jej pedagog odkázat na další odborníky, kteří se této problematice systematicky věnují (intervenční centra, azylová centra, dětská krizová centra).

11 Syndrom týraného dítěte - CAN

Jedná se o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozuje jeho rodiče a další členové rodiny.

11.1 Základní pravidla primární prevence

V rámci všeobecné prevence je třeba zařadit tuto problematiku do výuky. Je třeba žáky informovat o:

- dětských právech
- hranicích, které by neměl ani rodič překročit
- co dělat, pokud se dítě setká s prvními projevy týrání, zneužívání či zanedbávání
- tzv. tabu zónách na těle dítěte
- na koho se obrátit
- V případě zjištění syndromu CAN učitel nepostupuje sám, dle závažnosti informuje pediatra, OSPOD, místní oddělení Policie České republiky, či dalšími odborníky. Pokud má učitel jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení, pokud má podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost na OSPOD. Pomoci informovat mohou také intervenční centra, linky důvěry.

Doporučené postupy:

1. Důležitá je všímavost pedagoga, zda dítě nese nějaké stopy týrání. Jde o změny chování žáka či o fyzické známky vypovídající o násilném zacházení s dítětem.
2. Pedagog by se měl vždy pokusit navázat s žákem osobní kontakt. Rozhovor s dítětem nemusí vést pouze třídní učitel, ale i jakýkoliv jiný zaměstnanec školy, kterému žák důvěřuje. Vystoupení týraného dítěte z anonymity je to nejtěžší, co po něm můžeme chtít!
3. Další informace je možné získat od spolužáků či sourozenců.
4. Ve většině případů je vhodné oslovit rodiče, kteří by měli okomentovat to, jak si vysvětlují problémy, které učitel u dítěte vyzoroval. Můžeme tak i zjistit, že skutečnou příčinou žákova neobvyklého chování je něco jiného než domácí týrání.
5. Pokud dítě samo přizná, že je týráno, nebo si tuto informaci učitel jinak potvrdí, je vhodné kontaktovat odborníky a kontaktovat OSPOD, případně místní oddělení Policie České

12 Důležité krizové kontakty

Integrovaný záchranný systém: 112

Policie ČR: 158

Městská policie: 156

Záchranná služba: 155

Hasičský záchranný sbor: 150

Linka bezpečí

Ústavní 95

181 00 Praha -Bohnice

www.linkabezpeci.cz

Tel: 116 111 - zdarma pro děti, mládež a studující do 26 let

E- mail: pomoc@linkabezpeci.cz

Rodičovská linka

www.rodicovskalinka.cz,

Tel: 606 021 021

E-mail: pomoc@rodicovskalinka.cz,

Dětské krizové centrum, o. s. (nonstop)

V Zápolí 1250/21

141 00 Praha 4 - Michle

E- mail: problem@дитеkrize.cz

tel./fax: 241 480 511, 241 483 853, mobil: 777 664 672

Anabell, centrum pomoci pro PPP

Praha Cimburkova 258/21 130 00 PRAHA 3

Tel: 775 904 778

paha@anabell.cz

Lomikámen, z.ú.

U Kasáren 192, 266 01 Beroun 1

Telefon: 608 050 626

Info@lomikamen.cz

SANANIM Z. Ú.

Ovčí hájek 2549/64A

158 00 Praha 13

[+420 284 822 872](tel:+420284822872)

office@sananim.cz

Pro zdraví 21z.ú.

Pracoviště CDZD:

Politických vězňů 185/10

26601 Beroun – Centrum

tel: 704 979 979

Centrum duševní rehabilitace

Prof. Veselého 493

266 56 Beroun

[420 311 745 888](tel:420311745888)

Web <https://www.cdr-akeso.cz/>

13 Závěr

S tímto dokumentem budou seznámeni všichni zaměstnanci školy Krizový plán bude přístupný na webových stránkách školy. Plán bude doplňován nebo obměňován v případě výskytu nebo zvýšení určitého rizikového chování na škole.

V Berouně dne 2.9. 2024

.....
Mgr. Jiří Perlinger
ředitel školy

Obsah

Identifikační údaje:	1
1 Mimořádná událost zajištění objektu školy, školského zařízení z hlediska bezpečnosti zaměstnanců a žáků	3
1.1 Evakuace osob při vzniku mimořádné události	3
1.2 Příprava k sebeochraně a vzájemné pomoci při mimořádné události.....	3
1.3 Možné případy mimořádných událostí:	3
1.3.1 Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy	3
1.3.2 Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení bomby	4
1.3.3 Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky	4
1.3.4 Únik nebezpečných látek při dopravní nehodě nebo technických havárií – dílny odborného výcviku	5
2 Podezřelá látka, podezření na užití omamné látky žákem	5
2.1 Tabákové výrobky.....	5
2.2 Alkohol.....	6
2.2.1 Konzumace alkoholu ve škole	6
2.2.2 Nález alkoholu ve škole	6
2.3 Omamné a psychotropní látky	7
2.3.1 Konzumace OPL ve škole	7
2.3.2 Distribuce OPL ve škole	8
2.3.3 Nález OPL ve škole	8
3 Šikana, extrémní projevy agrese, násilí a kyberšikana	9
3.1 Šikana a extrémní projevy agrese, násilí	9
3.2 Kyberšikana.....	9
3.2.1 Kyberšikana se děje na půdě školy během vyučování	9
3.3 Kyberšikana se neděje na půdě školy	10
4 Krádeže a vandalismus.....	10
4.1 Jak postupovat preventivně proti krádežím	10
4.2 Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem	10
4.3 Jak postupovat preventivně proti vandalismu	11
4.4 Jak postupovat při vzniku škody	11
5 Záškoláctví.....	11
6 Extremismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus.....	12
6.1 Základní pravidla primární prevence.....	12
7 Sebepoškozování, poruchy příjmu potravy	12
7.1 Základní principy primární prevence.....	13
8 Netolismus	13
9 Rizikové sexuální chování a sexuální zneužívání	15
9.1 Mezi základní principy prevence rizikového sexuálního chování patří:	15

10	Domácí násilí	16
11	Syndrom týraného dítěte - CAN	17
11.1	Základní pravidla primární prevence.....	17
12	Důležité krizové kontakty.....	17
13	Závěr	19